

El carrer del Progrés

363

El carrer del Progrés es troba en l'antic terme municipal de Santa Eugènia, agregat a Girona l'any 1963. Això explica el seu nom, que havia portat també el que actualment és el carrer Nou de Girona. Mai no va arribar-se a produir duplictat, perquè quan va produir-se l'annexió, el carrer del Progrés de Girona portava el nom del General Primo de Rivera que ostentà entre 1928 i 1930 i entre 1939 i 1979.

Al de Santa Eugènia mai no li van canviar el nom, que és molt representatiu d'una època del segle passat. A més del nom, el carrer conserva d'altres coses vuitcentistes: alguns edificis, per exemple. El més característic és la casa de pisos que porta el número 3, amb unes cartel·les de pedra artificial amb ornaments florals per sostenir la cornisa. A la façana de la casa número 1 hi ha una fornícula amb una imatge de la Mare de Déu de Montserrat. Al cim del teulat de la mateixa casa hi ha un penell, i a la façana que dona a la carretera de Santa Eugènia s'hi conserva el braç d'un antic fanal de pedrals que durant una època van caracteritzar l'enllumenat públic. Ha perdut el globus de vidre i és, lògicament, fora d'ús. La casa que fa cantonada amb el carrer Monturiol és una antiga casa de pagès restaurada.

El carrer té un recorregut molt curt, entre la carretera de Santa Eugènia i el carrer Monturiol, tot i que el carrer del Paré Coll n'és la continuació lògica. Però aquest últim carrer no existia abans dels anys seixanta. El seu lloc era ocupat per les hortes del pla de Girona.

LA RODONA

El carrer queda situat en el sector popularment conegut com a la Rodona, a causa de la forma corbada que es va donar a l'alineació de les cases entre el carrer de l'Illa i el del Cap de Creus. La seva proximitat al riu Güell el feia d'accés complicat, i en temps ben recents l'entrada des de la carretera de Santa Eugènia encara oferia alguns problemes.

En les obres d'agençament del sector realitzades enguany s'ha tancat l'entrada als vehicles i tan sols ho poden fer els vianants, ja que la vorera de la carretera de Santa Eugènia no queda interrompuda en passar davant l'entrada del carrer.

Bona prova d'aquestes dificultats d'accés, n'és l'acord que l'ajuntament de Santa Eugènia va prendre el 14 de novembre del 1960: «Acortar la barandilla del puente sobre el Güell de la carretera de Girona a Manresa, para facilitar el tránsito rodado a los vehiculos que van a la calle del Progreso». Hem d'aclear que «carretera de Girona a Manresa» és la denominació donada a mitjans del segle passat a la via de circulació que va traçar-se des de la muralla de Girona fins a Anglès, travessant Santa Eugènia, Salt i Bescanó. Va ser projectada per arribar fins a Manresa, com a veritable eix transversal de Catalunya, però només es va arribar a realitzar el tram fins a Anglès. No és altra cosa que l'actual carretera de Santa Eugènia i carrer Major de Salt, també coneguda com a la carretera de les Planes.

El pont sobre el Güell al qual es refereix aquell acord ha estat

substituït a finals dels anys setanta per l'actual plataforma on s'entrecreuen l'accés als Maristes, el carrer del Güell, el de la Selva i el de Santa Eugènia, batejada el mes de juny d'enguany amb el nom de Plaça del Güell. Aquesta obra va transformar radicalment l'indret i va variar la fesomia del carrer del Progrés. En les fotografies de començament de segle apareix com a un carreró situat a l'entrada del petit pont sobre el Güell, tal com ens permet imaginar també el text esmentat del 1960.

UN APÈNDIX

Una característica significativa del carrer és que en un costat té com a apèndix un carreró sense nom en el qual la numeració de les cases segueix la del carrer del Progrés. Aquest apèndix comença després del número 3 del carrer, i en ell les cases van numerades del 5 al 15, només amb senars, que són els del costat al qual correspon. El més bo és que després de la numeració del carrer Progrés continua com aquell que res i altre cop amb els números 5 i 7, que queden així repetits.

Aquesta mena d'afluent del carrer és sense urbanitzar. No té pavimentació, ni voreres, ni enllumenat públic. Els veïns ho han resolt al seu aire posant fanals a la porta de casa seva i emportant-se el tros del davant de la porta. El braç principal del carrer està, en canvi, en excel·lents condicions urbanístiques.

J. Fabre

EL LECTOR ESCRIU

A cadascú el que sigui seu

Benvolugut amic, aquests darrers dies han aparegut en diversos diaris d'ací i de fora d'ací, i fins en una cadena de T.V., notícies referents als cursos de llengua catalana a les casernes de la Guàrdia Civil i de la Policia Nacional. I com sia que en aquestes informacions s'al·ludeix a la meua persona i se m'hi atribueixen mèrits que no em pertanyen, en honor a la veritat i a l'objectivitat, us agrairia molt que em pu-

bliquéssiu aquestes precisions:

1ª - Els cursos per a la Guàrdia Civil i per a la Policia Nacional són una iniciativa dels Serveis Territorials de Governació que és qui els ha organitzats il·lusionadament i qui, en justícia, se n'ha d'atribuir l'èxit.

2ª - Aquests cursos han estat curosament preparats i són coordinats, molt encertadament per cert, pel Sr. Josep M. Fàbregas, responsable lingüístic dels serveis esmentats.

3ª - L'Escola d'Administració Pública de Catalunya ha escollit

els professors, entre els quals hi ha el sotasignat...

4ª - Quant al tema de les persecucions, crec que val més deixar el passat en pau, oblidar antics rancors, i pensar, i treballar, tots plegats, per un demà més just; més digne, més comprensiu i més fraternal.

5ª - I per últim, em complau de felicitar públicament els membres de la Guàrdia Civil i de la Policia Nacional que s'hi han matriculat. Són uns alumnes excel·lents! **Salvador Sunyer i Aimeric** (Batlle de Salt)

Salvador Ferrer morí davant del Teatre Municipal, després de veure «La rosa del azafrán»

Salvador Ferrer Culubret: in memoriam

—Luís Ma. Mestras i Martí—

Escriu trasbalsat. Encara unes hores abans de morir Salvador Ferrer, estiguérem amb ell fent petar la xerrada. Estava tot il·lusionat perquè aniria al teatre municipal, a les tres representacions de sarsuela anunciades. Només va poder presenciar la primera, «La rosa del azafrán». Durant tota la representació i en els entreactes recordava, als familiars que l'acompanyaven, fets de la seva joventut relacionats amb el món de la sarsuela i amb el teatre municipal gironí. Estava excitadíssim. Acabada la sessió, en el moment de pujar a l'auto que havia de retornar-lo a casa, moria d'un atac al cor. Res no pogueren fer per reanimar-lo dos metges que, voluntàriament, es prestaren a ajudar-lo. També havien estat presents al teatre.

Malgrat que la major part de la vida de Salvador Ferrer havia transcorregut a Madrid, mai no va oblidar les seves arrels gironines. Fou vicepresident i president del Cercle Català, entitat que ha contribuït amb eficàcia a intensificar les relacions de caràcter cultural entre Madrid i Barcelona.

La seva muller, Júlia Morros, directora de l'Escola Normal Femenina de Madrid, està enterrada al cementiri de Palau-sacosta. Ara reposen junts. I, a la preciosa finca «La Pau», propietat de les germanes Ferrer, s'havia retirat l'amic Salvador en quedar vidu. Allí, en Ramon Herrero i jo, el visitàvem sovint, per recordar els anys, ja llunyans, passats junts a la Normal gironina.

Acabada la carrera del Magisteri, Salvador Ferrer, esperit inquiet i molt intel·ligent, volgué volar, cercant més amplis horitzons. L'any 1922 va ingressar a l'Escola d'Estudis Superiors del Magisteri, a Madrid. Va exercir el càrrec d'inspector d'Ensenyament Primari a Sòria i a Lleó. La Junta d'Ampliació d'Estudis el va subvencionar per estudiar Psicologia, Orientació Professional i Organització Escolar a França, Bèlgica i Suïssa. A Ginebra fou deixeble del doctor Piaget.

A més d'una sòlida preparació científica, ocupaven

lloc destacat en la seva vida les seves afeccions literàries. És autor de deu obres de teatre, estrenades en diversos teatres de Madrid. S'especialitzà en el teatre infantil. L'any 1965 se li va concedir el tercer premi en el concurs teatral «Lope de Vega» de l'Ajuntament de Madrid, per la seva crònica «El Condestable». L'unia entranyable amistat amb Alejandro Casona, eximí dramaturg, company d'estudis a l'Escola Superior del Magisteri.

També va destacar, l'amic Ferrer, en els camps de la ràdio i la televisió. Durant la República, fou director de Ràdio Lleó. Anys més tard, de 1958 a 1963, fou guionista de Televisió Espanyola. Era una tasca que l'il·lusionava i l'apassionava.

Per considerar-lo desafecte al règim franquista, l'any 1936 fou destituït del càrrec d'inspector. N'estigué separat per espai de 26 anys. Quan es revisà el seu expedient de depuració i fou reintegrat al servei actiu, se'l destinà a Guadalajara i, poc després, a Salamanca. Més tard, en comissió de servei, fou adscrit a la Inspecció Central de Serveis Complementaris, a Madrid. Estava encarregat de les escoles-llar i del servei de transport escolar. Des d'aquest lloc privilegiat, li fou possible afavorir en gran manera els menjadors escolars gironins i els transports escolars que funcionaven a les nostres comarques. De tot això en puc donar fe personalment. La seva ajuda em fou de gran utilitat durant els anys en què era jo l'encarregat del servei de transport escolar a Girona.

Molt disminuït en les seves facultats locomotrius, quasi cec, vivia a Palau, amb les seves germanes Anna i Maria. Optimista per naturalesa, posseïa centenars de discs que l'ajudaven a passar el temps. Era un gran afeccionat a la música. Així mateix, estava preparant una segona novel·la, en català.

Amic Ferrer: ens has deixat sobtadament, inesperadament. Ens queda el bon record de les nostres agradables converses. Déu faci que poguem reprendre-les en l'altra vida. Descansa en pau!

PREGUEU DÉU EN CARITAT per l'ànima de

Ramon Codina i Puig

morí a Girona el dia 25 de novembre del 1985

A.C.S.

LA GERMANDAT DE DONADORS DE SANG DE GIRONA participen tan sentida perdua. La missa exequial en sufragi de la seva ànima tingué lloc ahir dia 26, a l'església parroquial de la Cellera de Ter.

Girona, 27 de novembre del 1985